

В рамките на НАЦИОНАЛНА НАУЧНА ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА БЪЛГАРИСТИКАТА В ЧУЖБИНА“

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „КИРИЛО-МЕТОДИЕВОТО ДЕЛО В
НАУЧНАТА И КУЛТУРНАТА ПАМЕТ“ (22–24 МАЙ 2023, СОФИЯ)
SCIENTIFIC CONFERENCE “CYRILLO-METHODIAN LEGACY IN INTERNATIONAL
SCHOLARSHIP AND CULTURAL MEMORY” (22–24 MAY 2023, SOFIA)

ПРОГРАМА

22.05.2023 (понеделник)

зала „Славейков“ – Френски институт (площад „Славейков“ № 3)

10.00–10.30 Регистрация (Сутрешно кафе по време на регистрацията)

10.30–11.10 Откриване на конференцията

П л е н а р н о з а с е д а н и е

Водещ: Евгени Зашев

11.10–11.30 *Славия Бърлиева* (България): 110 години кирило-методиевски извори

11.30–11.50 *Георги Минчев* (Полша): Научният пътепис като жанр. Записките на Йордан Иванов от обиколката из Македония през 1906–1907 година

11.50–12.10 *Александър Николов* (България): Светите Кирил и Методий: от апостоли на славянството до български просветители

12.10–12.30 *Ewelina Drzewiecka* (Bulgaria): Generating memory of the origins of the Bulgarian alphabet: Discussions around the 1100th anniversary of the Moravian Mission in socialist Bulgaria

12.30–13.30 Обедна почивка

СЕСИЯ I (13.30–18.00)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Славия Бърлиева

13.30–13.45 Христо Трендафилов (България): Хиперкритицизмът на Йосиф Добровски и неговите последователи (към 200-годишнината от създаването на кирилометодиевистиката като наука)

13.45–14.00 Marcello Garzaniti (Italia): The contribution of Vittorio Peri (1932–2006) to the study of the Cyrillo-Methodian question

14.00–14.15 Теодоричка Илиева Готовска-Хенце (България): Унгарски изследователи на Кирило-Методиевото дело

14.15–14.30 Alberto Pontiroli (Italia): Италианската кирилометодиевистика в периода от края на Втората световна война до наши дни

14.30–15.00 Обсъждане

15.00–15.30 Кафе пауза

В т о р о з а с е д а н и е

Водещ: Десислава Найденова

15.30–15.45 Анисава Милтенова (България): *Capita ascetica* на Теодор Едески в славянски превод

15.45–16.00 Илия Илиев (България): Краткото житие на св. Климент Охридски

16.00–16.15 Лиляна Симеонова (България): Жанрови особености на Пространното житие на св. Кирил – хибрид между агиографския литературен канон и късноантичната философска биография

16.15–16.30 Jürgen Fuchsbauer (Österreich): Chapter XIV of the Life of Constantine and Its Authorship

16.30–16.45 Бойка Мирчева (България): Щрихи към ръкописната традиция на славянските извори за Кирил и Методий и техните ученици

16.45–17.00 Alessandro Maria Bruni (Italia): Проблеми на изследването на славянската ръкописна традиция на книга Царства

17.00–17.25 Обсъждане

17.25–18.30 Коктейл

22.05.2023 (понеделник)

зала „Верен“ – книжарница „Верен“ (площад „Славейков“ № 1)

СЕСИЯ II (13.30–16.30)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Мая Иванова

13.30–13.45 *Кирил Ненов* (България): Терминът „багаин“ в българските надписи от IX–X в.

13.45–14.00 *Камен Станев* (България): Сведения в старобългарските текстове за миграцията от юг на север от Стара планина в края на XII – началото на XIII в. и произходът на имената Красен и Червен, Русенско

14.00–14.15 *Михаил Раев* (България): Литературни функции на разказа за светите братя Кирил и Методий в текста на *Повесть временных лет*

14.15–14.30 *Деница Петрова* (България): Сведения за създаването на славянската азбука в българските кратки хроники от XV–XVI в.

14.30–14.45 *Владимир Терзиев* (България): Възрожденската книжнина, посветена на Светите братя Кирил и Методий – средство за поддържане на паметта им

14.45–15.15 **Кафе пауза**

В т о р о з а с е д а н и е

Водещ: Камен Станев

15.15–15.30 *Ана Влаевска-Станчева* (Италия): Разказът за св. Кирил и Методий в *Жития на отци, мъченици и други по-важни светци* на Албан Бътлър

15.30–15.45 *Цветан Василев* (България): Кирилометодиевската традиция през призмата на католическата наука от XVI и XVII век: Петър Богдан и Томазо Боцио

15.45–16.00 *Люба Илиева* (България): Мъжкото католическо училище „Св. Кирил и Методий“ в София

16.00–16.30 **Обсъждане**

С възможност участниците от сесия II да се върнат в зала „Славейков“ за заключителната част на първия конферентен ден

23.05.2023 (вторник)

зала „Кирилometодикон“ – КМНЦ (ул. „Московска“ № 13, ет. II)

СЕСИЯ III (10.00–15.30)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Цветан Василев

10.00–10.15 *Марияна Цибранска, Иван Билярски* (България): Първите славянски юридически текстове: идеология и културна доминация

10.15–10.30 *Десислава Найденова* (България): Римското право, Божият закон и Законът за съдене на хората

10.30–10.45 *Catherine Mary MacRobert* (Great Britain): Не бо сътъ ны на потрѣбѣ глаголи тн ни словеса, нь разумь: semantically motivated continuity in the Cyrillo-Methodian translational tradition

10.45–11.00 *Ion-Mihai Felea, Mădălina Ungureanu* (România): The Cyrillic Writing of the Early Romanian Psalters: Slavonic-Romanian Interferences

11.00–11.30 **Кафе пауза**

В т о р о з а с е д а н и е

Водещ: Лора Тасева

11.30–11.45 *Cynthia M. Vakareliyska* (USA): The mysterious martyr Romanus in the earliest Slavic menologies

11.45–12.00 *Димо Чешмеджиев* (България): Култът към Йоан Екзарх Български

12.00–12.15 *Светослав Риболов* (България): Ecclesiastical title “Еxarch” and its function in Medieval Bulgaria

12.15–12.30 – Обсъждане

12.30–13.30 **Обедна почивка**

Т р е т о з а с е д а н и е

Водещ: Веселка Желязкова

13.30–13.45 *Лора Тасева* (България): Паралелни откъси в *Учителното евангелие* на Константин Преславски: един щрих към преводаческия процес

13.45–14.00 *Добриела Котова* (България): Между изворов текст и слушателска аудитория: преводачески решения на Константин Преславски в *Учителното евангелие*

14.00–14.15 *Екатерина Дикова* (България): Платонски словеса в *Учителното евангелие*

14.15–14.30 *Иван Петров* (България): Някои проблеми при лематизацията на наречия при изготвянето на електронни средновековни гръцко-славянски индекси

14.30–15.00 – Обсъждане

15.00–15.30 – Кафе

23.05.2023 (вторник)

зала № 19 – ИЕФЕМ (ул. „Московска“ № 6А, ет. II)

СЕСИЯ IV (10.00–15.30)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Елка Мирчева

10.00–10.15 *Ольга Смолина* (Україна–България): Кирило-Мефодіївська традиція та її сприйняття в Українській культурі

10.15–10.30 *Jan Stradomski* (Polska): Кирилло-Методиевски контексти на разногласието за употребата на родни езици в литургията. Един сюжет от религиозната полемика между протестантите и римски католици в Жечпосполита през XVI–XVIII век

10.30–10.45 *Peter Žeňuch* (Slovensko): Cyril a Metod v ľudovej duchovnej kultúre gréckokatolíkov na Slovensku v prvej polovici 20. storočia

10.45–11.00 *Svetlana Šašerina* (Slovensko): Образ справедливого суда в кириллической рукописной традиции Карпат

11.00–11.30 Кафе пауза

Второ заседание

Водещ: Jan Stradomski

11.30–11.45 *Marzanna Kuczyńska* (Polska): Детската литература за св. Кирил и Методий в Полша през XIX в.

11.45–12.00 *Лина Гергова, Яна Гергова* (България): Честване на Кирил и Методий и българската азбука в нетрадиционни контексти: Български мигрантски общности в Близкия Изток и Латинска Америка

12.00–12.30 – Обсъждане

12.30–13.30 Обедна почивка

Трето заседание

Водещ: Peter Žeňuch

13.30–13.45 *Halyna Naienko* (Україна–Polska): East Slavic Redaction of Church Slavonic through the prism of Ukrainian Linguistics

13.45–14.00 *Andriy Danylenko* (USA): The Arab-Muslim Variations on “Russian Letters” in the *Vita Constantini*

14.00–14.15 *Petra Stankovska* (Česko): Vlastní jména ve čteních z knihy Genesis v chorvatskohlaholských breviářích

14.15–14.30 *Елка Мирчева* (България): Наименованията на мерните и паричните единици в старата славянска книжнина – опити за създаване на терминология

14.30–15.00 – Обсъждане

15.00–15.30 – Кафе

23.05.2023 (вторник)

зала № 11 – ИЕФЕМ (ул. „Московска“ № 6А, ет. II)

СЕСИЯ V (10.00–15.30)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Тотка Григорова

10.00–10.15 *Протойерей Иван Стоянов Иванов (Кюмурджийски)* (България–Италия): Литургични аспекти в църковната и дипломатическата мисия на светите братя Кирил и Методий

10.15–10.30 *Любка Ненова, Андрей Бобев* (България): Достижения и проблеми в проучването на славянската традиция на Богородичния акадист

10.30–10.45 *Tomaš Mikulka* (Česko): Преводната хомилия за Рождество Христово чьто се знаменнѣ (CPG 4560) в контекста на най-стария старобългарски хомилиар

10.45–11.00 *Дарина Стоянова* (Україна–България): Езиковите и текстологичните особености на поученията на Теодор Студит в Одеския Сборник № 1/154

11.00–11.30 **Кафе пауза**

В т о р о з а с е д а н и е

Водещ: Елка Златева

11.30–11.45 *Martin Braxatoris* (Slovensko): Мотив първородного греха и его последствий в гомилетическом творчестве Климента Охридского

11.45–12.00 *Цветомира Данова* (България): Старобългарските преводи на Словото за *Изсъхналата смоковница и притчата за лозето* от Йоан Дамаскин

12.00–12.30 – Обсъждане

12.30–13.30 **Обедна почивка**

Т р е т о з а с е д а н и е

Водещ: Георги Минчев

13.30–13.45 *Agnieszka Groniek* (Polska): Gra obrazami. Polityczny aspekt przedstawień Cyryla i Metodego w cerkwiach na terenach Rzeczypospolitej w 2. poł. XIX i pocz. XX wieku

13.45–14.00 *Тотка Григорова* (България): Аспекти на почитанието към св. Кирил и св. Методий, отразени в няколко икони от втората половина на XIX век

14.00–14.15 *Aleksandra Michalska* (Polska): Как, кога и защо светите Кирил и Методий се появяват в църквата „Св. Войчех“ в град Познан в Полша – историята на две статуи на славянските апостоли

14.15–14.30 *Янко Маринов, Станислава Георгиева* (България): „Българско“, „гръцко“ и „румънско“ в Певческите ръкописи от Молдовлахия от XVI в. Нови репертоарни и палеографски данни

14.30–15.00 – Обсъждане

15.00–15.30 – Кафе

**19.00 ч. ПОСЕЩЕНИЕ НА СПЕКТАКЪЛА „РИЛСКИЯТ ПУСТИННИК“ –
МУЗИКАЛНА ПОЕМА В ДВЕ ДЕЙСТВИЯ И ДЕСЕТ КАРТИНИ**

Софийска национална опера и балет

(ул. „Врабча“ № 1)

24.05.2023 (сряда)

**ТЪРЖЕСТВЕНО ШЕСТВИЕ ПО СЛУЧАЙ ДЕНЯ НА СВЕТИТЕ БРАТЯ КИРИЛ
И МЕТОДИЙ, НА БЪЛГАРСКАТА АЗБУКА, ПРОСВЕТА И КУЛТУРА И НА
СЛАВЯНСКАТА КНИЖОВНОСТ**

от Централната сграда на БАН (ул. „15-ти ноември“ № 1) до Паметника на
светите Кирил и Методий пред Националната библиотека (бул. „Васил Левски“
№ 88)

Обедна почивка до 13.30 ч.

зала „Кирилметодикон“ – КМНЦ (ул. „Московска“ № 13, ет. II)

(Следобедно кафе между 13.00–13.30)

СЕСИЯ VI (13.30–16.00)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Андрей Бобев

13.30–13.45 *Иван Желев* (България): Капанът на дигиталната книжовност

13.45–14.00 *Татяна Илиева* (България): Литургичната терминология в класическите старобългарски паметници

14.00–14.15 *Свещ. Козма (Красимир) Поповски* (България): Кирило-Методиевите литургически преводи – хипотези и интерпретации

14.15–14.30 *Marco Scarpa* (Italia–България): Онлайн инвентар на южнославянските ръкописи от XIV век. Представяне на първите резултати на един проект на дигитални хуманитарни науки

14.30–15.00 *Елка Златева* (България): Представяне на проекта „Пътят на Кирил и Методий“

15.00–15.30 – Обсъждане

24.05.2023 (сряда)

зала № 19 – ИЕФЕМ (ул. „Московска“ № 6А, ет. II)

(Следобедно кафе между 13.00–13.30)

СЕСИЯ VII (13.30–16.00)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Евелина Джевиецка

13.30–13.45 *Atmoja Bose* (India): Лексико-семантическото развитие с позиции плана изражения и плана содержания руски думи на фонет на еволюция

13.45–14.00 *Марина Чистякова* (Литва): Поучение о св. Тайнах: нови данни

14.00–14.15 *Регина Койчева* (България): Трилемата на реконструктора: коя форма на родителното окончание -аего/-ааго/-аго са използвали старобългарските химнографи?

14.15–14.30 *Евгени Зашев* (България): Към въпроса за авторството на канона за св. Горазд и св. Ангеларий в Бератската (Венецианската) служба за св. Седмочисленици

14.30–15.00 *Елена Азманова-Рударска* (България): За мощите на св. Климент и историята на храм „Св. Спас“ в с. Дрен

15.00–15.30 – Обсъждане

24.05.2023 (сряда)

зала № 11 – ИЕФЕМ (ул. „Московска“ № 6А, ет. II)

(Следобедно кафе между 13.00–13.30)

Сесия VIII (13.30–16.00)

П ъ р в о з а с е д а н и е

Водещ: Marzanna Kuczyńska

13.30–13.45 *Диана Атанасова-Пенчева* (България): Световна ли е старобългарската литература?

13.45–14.00 *Wojciech Stelmach* (Polska): Полските антологии на старобългарската литература като особен тип текстове в межкултурния обмен

14.00–14.15 *Мая Иванова* (България): Европейската представа за старата българска литература през първата половина на XX век. Приносът на Юзеф Голомбек

14.15–14.30 *Małgorzata Skowronek* (Polska): Прочитът на богомилската ерес от един „неспециалист“: Боян Пенев и неговата *Literatura bułgarska do roku 1878* (Варшава – Вилнюс 1938)

14.30–15.00 *Методий Рождественский* (България): Индоевропейските езотерично-магически прения и старобългарската литература

15.00–15.30 – Обсъждане

**16.00 ч. ОФИЦИАЛНО ЗАКРИВАНЕ НА КОНФЕРЕНЦИЯТА И
ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОКТЕЙЛ В КМНЦ**

(ул. „Московска“ № 13, ет. II)